

Երկրորդ ֆաղթեր եկեղեցի չլինելուն, քան մը մէջ կը կասարէ պատարագ. այդ սեղ եւս կան եղեր 35 Հայեր. կը կասարէ մէկ մկրտութիւն, սփռնեմէ եւ գերեզմանօրնեմէ ըստ կարգին. սեղոյն Հայտրիւնը բաղդասմամբ առաջնոց աւելի բարեկեցիկ են: Մօս օսա օր անցնելէ ետք այս երկու ֆաղթները, որոնք Խարիմնէ 24 ժամ հետո եւն կարգադրուի, կը դառնայ Խարիմն. կրկին կ'երթայ Զանդուն եւ Տայրէն ֆաղթները, շուրջ 20 օրեր. այս անգամ Թէկչին ու Շանկիայ յէ գացած: Ի մօտը մտադիր է երթալ դարձեալ Տայրէն, պակարդութիւն մը կ'աւարտելու, անկէ ալ, աշնան, ճարտն անցնիլ օդորմութեամբն Սասնոյ. վերադարձին Շանկիայ եւս պիտի հանդիպի:

Շանկիայի Հայտրիւնը Յունիս 10ին դիմած է Ռուսաց Նախկարգարն, եւ խնդրած որ հոգեմեմագեսեմ պաշտօն կ'ատարէն Վեհապետ Հայրապետի մահուան Բաւասանցիմ առթիւ. սեղոյն Նախկարգար սիրով բնդարաւայ գացած է անոնց խնդրամբն ու քրամարած յորս համահմաներ, եւ իրենց Մայր եկեղեցիք՝ այդ նպատակին համար. այդ առթիւ համահմաներէն մին բացատրած է դարձեալանցով մը կարողութիւնն դիմել ու դեր մը Ազգային ու եկեղեցական կեանքին մէջ: Տեղոյն բոլոր Հայ գաղաղքը, ինչպէս նաեւ եւս մը օտարներ ներկայ եղած են սպմ արարողութեան:

Շանկիայի Հայ գաղաղքը այժմ ունեցած է 7 հոգեկ բաղդակցած Վարչական մարմին մը, որուն արժանաւոր Նախագահը եղած է Եղիապետայ Տիար Հայկ Սասնուեան, որ եւս սիրածն ու յարգուած, երիտասարդ ու կորովի մէկ անգամն է սեղոյն Հայ գաղաղքն. ճիւղապետ ալ առաջին կարգի վրայ կը գտնուի ի շարս հայոց: Այժմ լծուած են Շանկիայի մէջ աղօթքսեմն մը ունեցնալ գործին, այն նպատակաւ ալ ընտրութեմն անցնալու վերջ հոգեմեմակութիւն բացած են, ներկայ երդող 12 կարեւոր անդամներն միջեւ, զոյացած է 1500 շինական տպար, որուն 500ը Պրմ. Հայկ իմբը ճախրած է առաջին տարին, ու խոստացած է ճաշել այդ նպատակին ամիսը 100 տպար շինական իբր անդամովն:

Մտառու է եղած Առողիկ Վրդ.ի առաջին համըդպար Պրմ. Հայկ Սասնուեանին: Մտառուէմն Շանկիայ հասնելուն, եր վերելակով կը բարձրանալ իր յարկարմիւր, եր վարդապետը կը տեսնէ վիղարով, կը շփարի, ինչ բնելի չցիսմանը. եւ եր դեռ չնսած կը սկսի իր տունը օրհնել՝ ի կրմար արցունքները զսկի, ու անյապ կ'առտով կը փառի ձեռքի խաչին, զինմէ ալ յուզեղով իրեն հետ. հրաձեպի պատման կը հարցնէ. «Հայր տաւր բանի մը պէտք ունի՞ս. Հայր Առողիկ կը պատասխանէ. «Ոյ մը բանի, եկեղեցիքի մը պէտք ունիմ այստեղ». ու ան կը խոսանայ այդ մասին իր կարելին բնել: Անոյ այժմ գրուիք անցած արժանաւարապետ իսկ գնուած է, 18,000 եւնի, որուն գրեթէ կէսը վնարուած, իսկ մնացեալը բանի մը ամփնիմ վարելի: Տունը կը գտնուի ֆաղթին ամենեւնի բաժնակ բարին, Բերնուրն կոչուած մասին մէջ՝ որ առեւտրական կեդրոնն է:

Առողիկ Վրդ. Խարիմն գտնուած միջոցներն, անխախտ կը քարոզակէ հայերեմի գլեճեարային դարձմարագր, եւ այժմ կ'ազմած է ճաշել երկրորդ դասարան մը ուր երկսեռ աւակներսեմէ բաղկացած: Առաջինները արդեն բաւական վարժուած են գրել, կարդալ ու խօսիլ:

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԵՆ

ԱՄՏՈՐՈՒՄԵ ԼՈՒՐՈՐ

Յ Օգոստ. 7 Կիր. — Ս. Աթոռոյ լուսարարապետ Տ. Մեհարդ Արքեպ. Նշանեան Լիբանան մեկնեցաւ օգոգիտութեան համար:

— Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ թէ՛ ի Ս. Յաւուրիւն Ե. թէ՛ ի Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցիքն: Ս. Յաւուրիւն տանարի բակին մէջ արդէն իսկ կառուցուած է տանարի նորոգութեան համար տրամադրելի յախտաւանց մը եւ սկսուած՝ նորոգութեան նախնական աշխատանքներուն: Տանարէն ներս իրաւական տնօրութիւններն եւ եկեղեցական պաշտամունքներն կը շարունակուին ախտաւան ըստ նախընթացի:

Ի Ս. Հրեշտակապետ քաղաքացի Տ. Վահան Վրդ. Վեա ունիմ կրակուր ուտել, զոր զուքն ոչ գիտէք բնարանով. ներկայացնել ետք համառօտ ախ. Յիսուսի խոսակցութիւնը Սամարայի կնոջ հետ, պարզեց այն տառնուած Պողոսոսի բաղդակական կարգութիւնը, Սամարիոյ բնակիչներուն յայտնէր Նիքիան Նիքիոսի խոսակցութիւնը, Յիսուսի գանձը եւ իր քարոզած վարդապետութեան մասնակից ընելու փափաքը, զոր իրեն պարտաւանութիւն կը սեպէր, եւ այդ պարտաւանութիւնը կատարելու համար հաց ուտելը զանց կ'ընէր: Յորդաքը ամենքը որ իրենք եւ ունեւ նախ իրենց պարտաւանութեանց գիտակցութիւնը եւ լիբերանան անոնց մէջ:

— Յետ միջոցի ժամը 3 ին տեղի ունեցաւ քաղաքի Սրբ. Թաղմանայ վարժարանի ամփոքելի հանդէսը, նախապատմութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. Ժառ. վարժարանի բակին մէջ: Ներկայ էր Ժողովուրդի հոծ թաղմութիւն մը: Վարժարանի ուսնի ամբողջ երեք ժամը իրենց գրաւեալ պահեցին երեսնաղմիւր հայ հարապակութիւնը, իրենց մանկական եւ հայրենաշունչ արտասանութիւններով, երգերով, պարերով, մարզանքներով, արամախոսութիւններով եւ այլն: Վարժարանի շրջմասարտ ասնիք շատ լավոր կերպով ներկայացուցին ճեռլիտ Կեօսարէն պատկերները, անդլիլըն լեզուով: Հանդէսի կէսին. Կատարուեցաւ քրիստոնեայութիւնը: Նախ վարժարանի Տեսուչ Տ. Կիրեղ Վրդ. Խալիլեան կարգաց ամփոք տեղեկագիր մը վարժարանի ներքին կեանքի վարարներով: Ըստ այդ տեղեկագիր այս տարի Թաղմանայ վարժարանի երկուստ աշակերտներուն թիւը եղած է 580, յառաջիկայ տարուան համար կը նախատեսուի աւելի քան 600 աշակերտ. թիւ մը՝ որ անհրաժեշտ կը զարմէ վարժարանի շէնքին վրայ նոր դասարաններու կառուցման պէտքը: Այս կենսական խնդիրը հանրութեան լուրջ ուշադրութեան յանձնեց Տեսուչ Հայր Սուրբը:

Ապա Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրը բնի քար. Յիսուսի խոսեցաւ հայրաբար: Շնորհեց կարճա-

բութիւնը տունային կրթութեան որոնե իրականացման համար հաստատուած է վարժարանը: Եւ այսպէս տնամար ըստիւնց վկայականները նախակրթարանին է մասնակցութեամբ չըղանաւարտներուն: Այս տարի Թարգմանչաց նախակրթարանէն չըրջնաւարտ եղան 12 տաներ: 6 մանչ՝ 6 աղջիկ: Իսկ Մանկակարգէն՝ 46 փոքրիկներ: Ապա Ամեն. Ս. Պատրիարքը մեկնեցաւ, իսկ հանգէսը շարունակուեցաւ մինչև ժամը վեց: Ժողովուրդը մեկնեցաւ շատ ցոռ տրամադրութեամբ:

✱ Օգոստ. 8 Բշ. — Ս. Աթոռայն Ելեւստից Տեոսէ Տ. Տիրայր Վրդ. Տէրփլիւսեան Գահիրէ մեկնեցաւ վանքապատկան կոտակի մը և այլ խղիւր ներսն. ընտելեանց և կարգադրման համար:

✱ Օգոստ. 14 Կիր. — Ս. Պատարազը ի Սուրբ Հըրշտակ պետեւ. քարոզեց՝ Տ. Կիրէզ Վրդ., բնաբան ունենալով՝ «Եւ ապրեցաւ որչա՞ր զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանցիկաց ի ծառայութիւն»: Թոսեցաւ մահուան երկիւղի ժամին, ներկայացնելով զայն իբրեւ շատ բնական երևոյթ մը կեանքի մէջ, նոյնիսկ երբնան օրհնութիւն մը՝ որ կ'արգիլէ մարդ ինչ-չնառաջանութեան ոտի գործելն: Յիւտու եկաւ փրկելու մարդկը հոգեկան կամ բարոյական մահուան երկիւղէն, ցոյց տալով նշմարիտ կեանքի ուղին: Յարգարեց հաւատացեալները որ Թոյլ շատան որ իրենց վրայ տիրապետէ Փրկիւթեկան մահուան երկիւղը:

✱ Օգոստ. 21 Կիր. — Ս. Պատարազը ի Սուրբ Յատիւ. քարոզեց՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք շարք, բացատրելով ճաշու ընթերցումներէն Աւետարանի և Աւագանկան Թղթի հատուածները:

✱ Օգոստ. 22 Բշ. — Այսօրուստի սկսելով մինչև Հինգշաբթի յաշորդարար իրենց նախընժայ Ս. Պատարազը մատուցին նոր մեծնադրեալ Տ. Հայկանուր. Տ. Հրազդան. Տ. Կորիւն և Տ. Շահէ Արեղանները, Ս. Յակոբայ Մայր Տահարի մէջ, Աւագ Սեղանին վրայ: Գոհութեամբ դիտուեցան որ ամէն օր զգալի թուով մասնակցողներ կային Ս. Հայկանութեան, թէ՛ անդրանիկ Ս. Պատարազներու մասնակցած ըլլալու շնորհունակ փափաքով և թէ՛ Ս. Կուսի տոնին մօտաւորութեան պատճառով: Իսկ Ուրբաթ օր պատարազեց Տ. Կիրիւզ Վրդ.: Նորընտանեալ զատարարը ներանձնական ապշխարութեան չըրջնալին: Արեղանները սպասարկեցին Ս. Սեղանին, կատարելով Սարկուսացի պաշտօնները:

✱ Օգոստ. 23 Գշ. — Ս. Սերովբէ Վրդ. վերադարձաւ Սիւրիայէն ուր քաջած էր ծառ. վարժարանի համար աշակերտներ ընտրելու:

✱ Օգոստ. 27 Եր. — Կէսօրէն ետք ժամը 3ին Միաբնակութիւնն ամբողջ հանդիսաւոր շքերթով իշու Գեթնեմանի՝ Աստուածամոր Տահարէ Ս. Կոյսի վերափոխման նախատեսակը հան կատարելու

համար: Կատարուեցաւ Հրաշափառով հանդիսաւոր մօտեք տահարէն ներս՝ գլխաւորութեամբ Տ. Մկրտիկ Ս. Արքեպիս. Աղաւնունիի, երեքդոսեան ժամերգութիւն և նախատեսակ: Սկիզբէն իր տօնական օրերու յատուկ հանդերձանքը չէր ըզրեցած այս տարի՝ ներկայ վիճակին պատճառով: Ժողովուրդը թէ՛ն բազմաթիւ՝ բայց խուռն չէր սովորական տարիներու պէս: Միաբնակութիւն և Ժողովուրդը վանք վերադարձան ժամը 5ին:

✱ Օգոստ. 28 Կիր. — Վեպալիսում. առաւօտեան ժամերգութիւնը կատարուեցաւ Ս. Յակոբ, իսկ հանդիսաւոր Ս. Պատարազը ի Ս. Աւետարանածին Ս. Կոյսի Գերեզմանին վրայ, ուր երէկ իրիկուանէ պէս դարձեալ Հրաշափառ կատարուեցաւ Տ. Միքայիլ Ս. Արքեպիսի գլխաւորութեամբ: Պատարազեց՝ Թաղի զլուխ՝ Տ. Գերեզմար Վրդ. ձանդաղեցաւ. քարոզեց՝ Տ. Նիկիէ Վրդ., «Օրհնեալ ես դու ի կանայն և օրհնեալ է պտուղ որովայնի ըս» բնաբանով. ներկայացուց Ս. Կոյսը իբրեւ քրիստոնէութեան մեծագոյն կին տիպարը: Իրմով կիրեւ ապատարուած է իր զարաւոր սարկուսիկէն և դրուած իր իսկական գիւրջին վրայ: Իր վերափոխութեամբ երկրէ կրկինք ըլլալէ առաջ եղած է՝ յանձին իրեն՝ կնոջ վերափոխումը հեթանոսութենէն ի քրիստոնէութենէ: Հայ կինը իբրեւ հաւատացեալ, իբրեւ մայր և իբրեւ օհանու ընտանեկան օրհնութեան պատկան եղած է մեր ցեղի մեծագոյն պահպաններէն մին:

✱ Օգոստ. 29 Բշ. — Մեքեղի. Ս. Պատարազը մատուցեցաւ ի Ս. Փրկիչ, ուր քարոզեց Տ. Հայրիկ Վրդ., որուն քարոզը պիտի երևի Սիոնի յառաջիկայ թիւին մէջ: Յետ Ս. Պատարազի հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Աղզ. Գերեզմանատան մէջ:

✱ Օգոստ. 30 Գշ. — Այսօր երեկոյան փամը 7ին աստ ժամանեց Կ. Պոլսոյ նախկին Պատրիարք Ամեն. Տ. Զաւէն Ս. Արքեպիսկոպոս: Տ. Մուշեղ և Տ. Հայրիկ վարդապետներ ընդունալ զպառէն ինչ կայարան Սրբապանը վանք առաջնորդելու համար: Միաբանք և Ժողովուրդէն զգալի բազմութիւն մը կը սպասէին վանքի Աւագ զրահ առջի ընդունելու համար Սրբապան հիւրը, որ այսօրուստեալու օւղջակի Պատրիարքարան ուր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ընդունեց զինքն ողջապաշտմամբ:

✱ Օգոստ. 31. Դշ. — Յետ միջօրէի ժամը 4ին տեղի ունեցաւ Միաբնական Ընդհանուր Ժողով Պատրիարքարանի Դահլիճին մէջ: Նկատի առնուեցաւ Տ. Հայրիկ Վրդի կրօնարարական ճնթերթի ժողովոյ անգամակցութենէ և ընդունուեցաւ: Ապա վաւերացուեցաւ զգլխաւոր ելմտացոյցը: Կարգադրուեցաւ և առանց ու եւ փոփոխութեան վաւերացուեցաւ նաեւ զՊատուք քարձման և եւ շուրեան հիմնադրամաքի ելմտացոյցները: